

3. KRISTUS ANO, CÍRKEV NE?

Může se oddělit Kristus od církve nebo církev od Krista?

- Absolutně ne. Nic není více absurdní než oddělit církev od Krista. Mezi Kristem a církví není žádné rozdělení ani rozpor. A to pro různé důvody:
  - Církev je založená na apoštolech, kteří byli vybráni přímo Kristem. Oni „jsou tedy nejjevidentnějším znamením Ježíšovy vůle ve vztahu k existenci a poslání církve, záruka, která je mezi Kristem a církví, není nějakým rozporem“(papež BENEDIKT XVI., středně katecheze, 15/3/06). „Vystoupil na horu a zavolal k sobě ty, které si vyvolil, i přišli k němu. Ustanovil jich dvanáct, aby byli s ním, aby je posílal kázat a aby měli moc vymítat zlé duchy. Ustanovil těchto dvanáct...“ (Mk 3,13-16; viz. Mt 10,1-4; Lk 6,12-16). Prostřednictvím apoštolů se tudíž dostáváme k samotnému Ježíši;
  - Církev je tělem Krista, který je jeho hlavou (viz Ef 5,30). Není možné oddělit hlavu od těla, ani naopak: měli bychom dvě znetvořené skutečnosti, bez hlavy. Kristus „je hlavou těla, to znamená církve“ (Kol 1,18). Kristus a církev tvoří „úplného Krista“ - *Christus totus*. „...Kristova plnost, to je tedy hlava a údy. Jaká je hlava? A jaké jsou to údy? Kristus a Církev“ (sv. AUGUSTIN, *Traktát na Janovo evangelium*, 21, 8); „Hlava a údy jsou takřka jedna mystická osoba“ (sv. TOMÁŠ AKVINSKÝ, *Suma teologie*, III, otázka 48, článek 2, odstavec 1). „Tak jako hlava a tělo tvoří jednoho člověka, tak Syn Panny Marie a jeho údy tvoří pouze jednoho člověka a jediného Syna člověka. Podle Písma, úplný a celý Kristus je hlava a tělo, to znamená, všechny údy společně jsou jediným Kristem, který se svou Hlavou je jediným Synem člověka, se Synem Božím je jediným Synem Božím, s Bohem samotným je jedním pouze Bohem. Tudíž celé Tělo s Hlavou je Synem člověka, Synem Božím, Bohem. Proto se čte v evangeliu: „... aby všichni byli jedno, jako ty
- „Otče, ve mně a já v tobě, aby i oni byli v nás...“ (srov. Jan 17, 21). Podle tohoto slavného textu Písma není ani tělo bez hlavy, ani hlava bez těla, ani Kristus, hlava a tělo, není celý bez Boha“ (BLAHOŠLAVENÝ IZÁK, *Promluva* 42);
- Kdyby se Kristus oddělil od církve:
    - „měli bychom zfalšování skutečnosti a poslání Krista samotného: měli bychom „jakéhosi Krista fantazie“. Nemůžeme mít Ježíše bez skutečnosti, kterou on stvořil a ve které se sdílí. Mezi Božím Synem, který se stal tělem, a jeho církví je hluboké, nerozlučné a tajemné pokračování, v jehož síle je Kristus přítomen ve svém lidu“ (BENEDIKT XVI., *středně katecheze* 15/3/06);
    - „podstatně by se znetvořila také samotná přirozenost (povaha) církve, která, oddělená od svého zakladatele a od své hlavy, by už nebyla stejnou skutečností. Církev je od Krista, zrodila se z jeho vůle, z jeho srdce, z jeho smrti a vzkříšení, z vylití jeho Ducha. „Církev nemá jiného světla, než je světlo Kristovo. Podle oblíbeného přirovnání církevních otců se podobá měsíci, který pouze odráží sluneční světlo“ (KKC, 748). Církev proto nežije sama ze sebe, ani pro sebe, ale z Krista, s Ním, skrze Něj a pro poslání svěřené od Něho: hlásat jeho evangelium a sdělovat lidem spásu, kterou Kristus koná;
  - Jsme údy Církve, bratři jedni druhých právě na tolik, na kolik jsme bratry Krista. Tvoříme církev, protože Kristus nás vnitřně spojuje se sebou. On působí, že jsme jedno mezi sebou. Čím více jsme spojeni s Ním, tím více jsme spojeni mezi sebou. To se uskutečňuje zvláště prostřednictvím svátosti křtu, v jehož moci jsme spojeni se smrtí a vzkříšením Krista, a prostřednictvím svátosti Eucharistie, díky které „máme opravdu účast na těle Páně, jsme pozvednuti do společenství s Ním a mezi sebou“ (Lg, 7);

- „Kdo nemá církev za matku, nemůže mít Boha za Otce“ (sv. CYPRIÁN - počátek III. století - *O jednotě katolické církve*, 6);
- „Syn Boží přijal lidskou přirozenost s takovým vnitřním spojením, že je jediným identickým Kristem nejen v tom, který je prvorozeným ze všeho stvoření, ale také ve všech svých svatých. A tak jako se nemůže oddělovat hlava od údů, tak se údy nemohou oddělovat od hlavy“ (Papež LEV VELIKÝ, *Promluva 12 o utrpení*, 3, 6, 7).
- Tvrzení „Ježíš ano, církev ne“ je proto zcela nepřijatelné a nesmiřitelné s Kristovou vůlí a se samotnou povahou církve.

Je mezi Kristem a církví ztotožnění?

- Ne, není ztotožnění, protože:
  - to, co Kristus „je přirozeností, údy jsou účastí; to, čím On je v plnosti, jsou údy jen částečně. Nakonec to, čím je Boží Syn plozením, tím jsou jeho údy skrze adopci, jak je napsáno: „Přijali jste ducha synovství, v němž voláme: Abba, Otče!“ (Řím 8, 15) (BLAHOŠLAVENÝ IZÁK, *Promluva 42*)“;
  - Církev byla ustanovena Kristem, svým zakladatelem. Mezi oběma je tedy rozdíl, který je mezi Stvořitelem a tvorem;
  - Církev je tvořena hříšníky, naproti tomu Kristus je bez hříchu. „V apoštolském vyznání víry říkáme, že věříme svatou Církev (*„Credo [...] Ecclesiam“*), tedy nikoliv „in Ecclesiam“, ne „v Církev“, abychom nesměšovali Boha a jeho díla a abychom jasně připisovali Boží dobrotě všechny dary, které vložil do své církve“ (KKC, 750).
- Mezi církví a Kristem není tudíž žádné oddělení, protiřečení, ale ani ztotožnění. Je tam „rozlišení obou v osobním vztahu“ (KKC, 796). Tento zvláštní vztah s Kristem identifikuje a charakterizuje povahu a poslání církve.

Co znamená termín církev?

Označuje lid, který Bůh svolává a shromažďuje ze všech končin země, aby vytvořil shromáždění všech těch, kteří se skrze víru a křest stávají

Božími dětmi, údy Krista a chrámem Ducha Svatého.

Jsou jiná jména a obrazy, kterými Bible označuje církev?

V Písmu svatém nacházíme mnoho obrazů, které ozřejmují doplňující aspekty tajemství církve. Starý zákon dává přednost obrazům spojených s Božím lidem; Nový zákon obrazům spojených s Kristem jako hlavou tohoto lidu, který je jeho Tělem, a obrazům vzatým z pastýřského života (ovčinec, stádo, ovce), zemědělského (pole, oliva, réva), z přebývání (obydlí, kámen, chrám), z rodinného života (nevěsta, matka, rodina).

Jaký je původ a naplnění církve?

Církev má původ a naplnění ve věčném Božím úradku. Byla připravována ve Starém zákoně vyvolením Izraele, znamením budoucího shromáždění všech národů. Byla založena na slovech a činech Ježíše Krista, byla uskutečněna především prostřednictvím jeho výkupné smrti a jeho vzkříšením. Byla potom zjevena jako tajemství spásy prostřednictvím vylití Ducha Svatého o Letnicích. Bude mít své dovršení na konci časů jako nebeské shromáždění všech vykoupených.

Jaké je poslání církve?

Poslání církve je hlásat a obnovit uprostřed všech lidí Boží království, slavnostně zahájené Ježíšem Kristem. Ona zde na zemi vytváří zárodek a počátek tohoto spásného království.

Proč je církev tajemstvím?

Církev je tajemstvím, protože v její viditelné skutečnosti je přítomna a působí duchovní, božská skutečnost, která je vnímána jen očima víry. Církev „je totiž zároveň lidská i božská, viditelná a přitom vybavená neviditelnými hodnotami, je horlivě činná i oddaná kontemplaci, je přítomna ve světě, a přece jím jen prochází. Tyto vlastnosti jsou ve vzájemném vztahu: to, co je v ní lidské, má být zaměřeno k božskému a jemu podřízeno, viditelné k neviditelnému, činnost ke kontemplaci a přítomné k budoucí vlasti, kterou hledáme“ (Sc, 2).

Co znamená, že je církev všeobecnou svátostí spásy?

Znamená to, že je znamením smíření a společenství celého lidstva s Bohem a jednoty celého lidského rodu.

Proč je církev Božím lidem?

Církev je Božím lidem proto, že se Bohu zalíbilo spasit všechny lidi, ne izolovaně, ale tak, že z nich vytvořil pouze jeden lid, shromážděný jednotou Otce, Syna a Ducha Svatého.

Jaké jsou rysy Božího lidu?

Tento lid, jehož se stáváme údy skrze víru v Krista a křest, má za původce Boha Otce, za hlavu Ježíše Krista, za stav důstojnost a svobodu Božích dětí, za zákon nové přikázání lásky, za poslání být solí země a světlem světa, za cíl Boží království započaté již na zemi.

Proč je církev nazývána nevěstou Kristovou?

Protože sám Pán sebe označil za „ženicha“ (Mk 2,19), který miloval církev a spojil ji se sebou věčnou smlouvou. On dal sám sebe za ni, aby ji očistil svou krví a „učinil ji svatou“ (Ef 5,26) a plodnou matkou všech Božích dětí. Zatímco pojem „tělo“ ozřejmuje jednotu „hlavy“ s údy, termín „ženich“ zdůrazňuje odlišnost obou v osobním vztahu.

Proč je církev nazývána chrámem Ducha Svatého?

Protože Duch Svatý sídlí v těle, kterým je církev - v její hlavě a v jejích údech; On kromě toho buduje církev v lásce Božím slovem, svátostmi, ctnostmi a charismaty“ (Kompendium KKC, 147-154; 158-159).

Jaké jsou charakteristické známky Církve?

- Církev je:
  - **jedna**, „protože jejím zdrojem a vzorem je jednota jediného Boha v Trojici božských osob; jejím zakladatelem a hlavou je Ježíš Kristus, který obnovuje jednotu všech národů v jediném těle; její duší je Duch Svatý, který sjednocuje všechny věřící ve společenství v Kristu. Má jednu jedinou víru, jediný svátostný život, jedinou apoštolskou poslušnost, jednu naději a tutéž lásku“ (Kompendium KKC, 161);

- **svatá**, „protože jejím původcem je Nejsvětější Bůh; Kristus dal sám sebe za ni, aby ji posvětil a dal jí moc posvěcovat; Duch Svatý ji oživuje láskou. V církvi je plnost všech prostředků spásy. Svatost je povoláním každého jejího členu a cílem každé její činnosti. Církev započítává do svého nitra Pannu Marii a bezpočetné svaté jako příklady a přímluvce. Svatost církve je zdrojem posvěcení jejích dětí, které uznávají, že zde na zemi jsou všichni hříšníci a stále potřebují obrácení a očišťování.“ (Kompendium KKC, 165);
- **katolická**, „to je všeobecná, protože je v ní přítomen Kristus: „Tam, kde je Ježíš Kristus, tam je katolická církev “ (svatý IGNÁC Z ANTIOCHIE). Ona hlásá úplnost a celistvost víry; přináší a spravuje plnost prostředků spásy; je poslána ke všem národům všech dob a všech kultur “ (Kompendium KKC, 166);
- **apoštolská** „pro svůj původ, protože je vybudována „na základě apoštolů“ (Ef 2,20);svým učením, které je stejné jako u apoštolů; svou strukturou, protože je vyučována, posvěcována a vedena apoštoly až do návratu Krista, a to díky jejich nástupcům, biskupům ve společenství s Petrovým nástupcem“ (Kompendium KKC, 174).

„Tyto čtyři vlastnosti, neoddělitelně spojené mezi sebou, ukazují základní rysy církve a jejího poslání. Církev si je neuděluje sama od sebe; je to Kristus, který skrze Ducha Svatého dává své církvi, aby byla jedna, svatá, katolická (všeobecná) a apoštolská. On jí také dává, aby uskutečnila každou z těchto charakteristik. Jenom víra může uznat, že takové rysy církve pramení z jejího božského původu. Nicméně jejich dějinné projevy jsou znamením, které mluví jasně k lidskému rozumu (KKC, 811-812). „Církev“ – připomíná I. vatikánský koncil – „kvůli své vynikající svatosti [...] pro svou všeobecnou jednotu, neotřesitelnou stálost je sama o sobě velkým a věčným důvodem věrohodnosti a nezvratným důkazem svého božského poslání“ (Dei Filius, 3).

Proč církev stále potřebuje očistění?

Protože je tvořena hříšníky. Všichni členové církve putující na této zemi, včetně jejich služebníků, jsou hříšníky, takovými se musí uznávat, přijímat pokorně Boží odpuštění a v sobě samotných a v ostatních porážet hříchy. „Zatímco Kristus, svatý, nevinný, neposkrvněný, nepoznal hřích, ale přišel s cílem odčinit hříchy lidu, církve, která zahrnuje ve svém lůně hříšníky, svatá a zároveň vždy potřebující očistění – zároveň svatá a vždy má být očišťována – se neustále oddává pokání a své obnově" (Lg, 8).

Kdo patří ke katolické církvi?

„Všichni lidé různým způsobem patří nebo jsou nasměrováni ke katolické jednotě Božího lidu. Plně je včleněn do katolické církve ten, kdo má Kristova Ducha a je s ním spojen poutem vyznání víry, svátostmi, církevním vedením a společenstvím. Pokřtění, kteří plně neuskutečňují tuto katolickou jednotu, jsou v určitém, i když nedokonalém společenství s katolickou církví" (Kompendium KKC, 168).

Proč Kristus ustanovil církevní hierarchii?

"Kristus ustanovil církevní hierarchii s posláním, aby pásala Boží lid jeho jménem, a proto jí dal autoritu. Tvoří ji posvěcení služebníci: biskupové, kněží a jáhnové. (Kompendium, 179), kterým Kristus světil poslání učít, posvěcovat a řídit. Oni vykonávají takového poslání jako „služebníci Kristovi" (Řím 1,1) napodobují samotného Krista, „který, ačkoliv měl božskou přirozenost, nic nelpěl na tom, že je rovný Bohu; ale sám sebe se zřekl a stal se služebníkem, a podobný lidem; zjevil se v lidské podobě, pokořil se, stal se poslušným až k smrti, a to k smrti na kříži" (Fil 2,6-8).

Co znamená tvrzení: „Mimo církev není spásy"?

„Znamená to, že veškerá spása přichází od Krista-hlavy skrze církev, která je jeho tělem. Proto nemohou být spaseni všichni ti, kteří vědí, že církev je založená Kristem a že je nezbytná ke spásě, a přesto do ní nevstoupí anebo v ní nevytrvají. Zároveň, díky Kristu a jeho církvi, mohou dosáhnout věčné spásy všichni ti, kteří

bez vlastní viny neznají Kristovo evangelium a jeho církve, ale upřímně hledají Boha a pod vlivem milosti se snaží splnit jeho vůli, jak ji poznávají z hlasu svědomí" (Kompendium KKC, 171).

Proč musí církev hlásat evangelium celému světu?

„Protože Kristus přikázal: „Jděte ke všem národům a získávejte mi učedníky, křtěte je ve jméno Otce i Syna i Ducha Svatého..." (Mt 28,19). Tento misijní příkaz Pána má svůj zdroj ve věčné lásce Boha, který poslal svého Syna a svého Svatého Ducha, protože „chce, aby se všichni lidé zachránili a došli k poznání pravdy" (1 Tm 2,4)" (Kompendium KKC, 172).

NB: na prohloubení se ve věci, přečtěte následující papežské dokumenty:

- Vatikánský koncil, *Lumen Gentium* (Lg); *Sacrosanctum Concilium* (Sc);
- KATECHISMUS KATOLICKÉ CÍRKVE (KKC), č. 748-945; KOMPENDIUM KATECHISMU KATOL. CÍRKVE, č. 147-193;

Poznámka – Citace z Katechismu katolické církve nebo Kompendia odpovídají v některých případech italskému vydání. Katecheze je zpracována podle předlohy vypracované Mons. Raffaello Martinelli (http://www.sancarlo.pcn.net/argomenti_nuovo/pagina0.html)
Katecheze naleznete: <http://spolotcepia.signalny.cz/>